

Mundtlig beretning 2021 - 2022

(det talte ord gælder)

Ja, så er vi samlet igen – denne gang til en 'rigtig' generalforsamling – hvis man da overhovedet kan tale om rigtige generalforsamlinger. Men det kan man – synes jeg i al fald. For en rigtig generalforsamling i vores forening er en generalforsamling afholdt på en ø – kombineret med et gæstfri værtskab, skønt samvær og erfaringsudveksling mellem øboere og det at komme rundt på en ø og se hvordan man gør det her. De sidste par år har vi holdt corona-generalforsamlinger på fastlandet – og jeg siger bare – det er ikke det samme. Så det er skønt at være tilbage til en rigtig generalforsamling og stor tak til Fur for at lægge ø til og for at have stået standby i hele tre år.

Og så havde jeg jo overvejet, hvordan jeg lige skulle holde min sidste beretning. På den ene side kunne jeg jo bare sige – det er gået meget godt - tak for i år, for jeg skal jo ikke genvælges. På den anden side kunne jeg jo – ud fra samme begrundelse om at jeg ikke skal genvælges – benytte lejligheden til at holde en ekstra lang beretning.

Og jer, der kender mig, ved jo, at jeg aldrig lader en chance gå fra mig til at holde en god lang beretning, så sæt jer bare godt tilrette.

Stigende befolkningstal

Endnu engang kan vi jo holde generalforsamling i lyset af et stigende befolkningstal. Faktisk har småøerne siden 2016 haft befolkningsfremgang – lige med undtagelse af 2020, som var et lidt skidt år. Der er ingen tvivl om, at vi har nydt godt af den begyndende udflytning fra de store byer, coronaen og det at folk nu i højere grad har fundet ud af, at de kan arbejde hjemmefra.

Men nu er det jo ikke alle øer, der går frem. Godt halvdelen går lidt frem – de øvrige lidt tilbage.

Når man taler med journalister om stigende befolkningstal, ja så er de ofte hurtige til at komme frem med konklusionen: Det er nærøerne og de øer, der har skole, der går frem. Men sådan er det faktisk ikke – og i øvrigt er det heldigvis som oftest også lidt forskelligt fra år til år, hvilke øer der går frem, og hvilke øer der går tilbage.

I år ser vi, at øer, som har lang sejltid og ingen skole, går frem – og øer med kort sejltid og skole går tilbage. Vi ser også lige det modsatte, nemlig at øer med lang sejltid og skole går tilbage, ligesom der også er flere øer med kort sejltid, som går tilbage i befolkningstal.

Så der ikke umiddelbart nogle gyldne regler for, hvorfor det går, som det går. Og dog må vi i al fald på nogle øer konstatere, at manglen på boliger umuliggør tilflytning. Ikke bare lejeboliger – for det er jeg ret sikker på også mangler på øerne med fremgang, men også huse til salg.

Vi har jo, som det også fremgår af den skriftlige beretning, forsøgt at få tilrettet puljen til almene boliger, således at det skulle blive muligt både at opnå tilskud fra puljen og dispensere fra maksimumbeløbet. Vi har været hos både den tidligere og den nye indenrigs- og boligminister og rejst problematikken over for ham, og han har lovet at se på tingene. Men udgangspunktet for at bygge almene boliger på småøerne er, at det skulle være boliger med billig husleje – noget som vi fra Ø-sammenslutningen side sådan set aldrig har efterspurgt – selv om det selvfølgelig er fint med billige boliger - men kan man ikke benytte både puljens tilskud og dispensation fra maksimumbeløbet – ja, så bygges der ingen boliger.

Vi håber, at vi med de sidste indspark overfor ministeren og høringsvaret til bekendtgørelsen kan øge mulighederne for, at der kan bygges almene boliger på småøerne, og at puljen kan blive brugt.

Færger

Ingen beretning uden noget om færger, og ej heller denne gang.

Lige netop nu går vi og venter på resultatet af evalueringen af takstnedsættelserne og corona-sommerpakkerne. Evalueringer, som I forhåbentlig også fra de enkelte beboerforeninger eller ø-udvalg har haft mulighed for at påvirke og udtale jer til.

Fra Ø-sammenslutningens side havde vi på forhånd ønsket, at evalueringen ikke kun kom til at dække takstnedsættelserne for gods og passagerer og corona-sommerpakker, men også en evaluering af landevejsprincippet. I et brev til daværende indenrigs- og boligminister Kaare Dybvad Bek anførte vi, at vi selvfølgelig glædede os over, at man har iværksat en evaluering af ordningerne med tilskud til nedsættelse

af passager- og godstakster, men at vi nu nok på forhånd turde skrive konklusionen: Dem er vi rigtig glade for på øerne.

Samtidig undrede vi os dog over, at man ikke i evalueringen evaluerer det, der var den egentlige årsag til ordningen, nemlig indførelse af landvejsprincippet.

Desværre blev det den 'nemme' udgave af evalueringen – nemlig nedsættelse af gods- og passagertakster, man valgte at evaluere – og ikke en evaluering af, hvor meget der mangler, før vi på øerne er i mål med landvejsprincippet.

Nå, men iflg. Indenrigsministeriet skulle evalueringen blive færdig og overdraget til politikerne inden sommerferien. Evalueringen skal så politisk behandles i efteråret, og her er det vores opgave at spille ind med hvilke politiske tiltag, det skal føre med sig – set fra vores side.

Færgesekretariatet, Småøernes Færgeselskaber og Sammenslutningen af Danske Småøer har netop på baggrund af den forestående evaluering i fællesskab haft møde med Indenrigsministeriet, som jo har færgerne indenfor deres ressort.

Her fremførte vi igen ønsket om at komme i mål med den fulde implementering af landvejsprincippet. For os at se er der ingen tvivl om, at den implementering af landvejsprincippet, som blev påbegyndt i 2015, har haft afgørende indflydelse på småøernes positive udvikling på en række områder. Vi ser en let stigende tendens i befolkningstallet, fritidshusejerne besøger hyppigere deres huse, og turismen er generelt øget til gavn for øernes erhvervsliv og færgernes omsætning.

Med indførelse af det fulde landvejsprincip - øremærket og med lokal tilrettelæggelse – dvs. tilrettelæggelse ud fra den enkelte øs behov - ville man også kunne undgå den administrativt tunge afrapportering.

På det føromtalt møde, som vi Ø-sammenslutningen havde med vores nye minister Christian Rahbek i maj, talte vi selvfølgelig også færger – og ud over landvejsprincippet også de stærkt stigende brændstofpriser.

For udviklingen på de små øer er sårbar, og som alle ved, skal der ikke meget 'til at vælte læsset', og der er ingen tvivl om, at vi står overfor nogle gevaldige udfordringer ift. brændstofpriser. Således meldte flere rederier, at de allerede ved udgangen af april havde opbrugt årets budget til brændstof. Faktisk har vi hørt udmeldinger, der går på, at med de stigende brændstofpriser, vil der være tale om merudgifter til brændstof på mellem 800.000 kr. – 1 mio. kr. pr. færgerute.

Allerede inden vi nåede til de nuværende brændstofpriser, har mange kommuner forlænget overfartstiden på deres færgeruter for at spare brændstof og dermed udlede mindre CO₂.

Og derudover hører vi, at der på flere ruter er brændstoffillæg på fra 8 – 15 - op til 25 % på alle takstgrupper, så det gør rigtig ondt.

Vi ved selvfølgelig godt, at mange i Danmark rammes af lignende udfordringer, men for småøerne er der nogle meget konkrete konsekvenser.

En stabil og hyppig færgedrift er afgørende for at kunne fastholde og tiltrække nye beboere til de småøer, og både fastboende og tilflyttere tilrettelægger deres liv efter den nuværende fartplan, da færgen jo er vores eneste landevej. Forlængelse af overfartstider - og allerværst fjernelse af færgeafgange - har først og fremmest direkte indflydelse på bosætningen, men desuden også på turismen på øerne. Ligeledes må priserne helst ikke stige for meget, for så bliver fritidshusejerne og turisterne væk til skade for spisesteder, butikker og overnatningssteder og dermed hjælper det store brændstoffillæg reelt set heller ikke, hvis der er færre, der rejser med færgen. Så de stigende brændstofpriser er i høj grad en konkret trussel for småøernes udvikling.

Vi foreslog derfor ministeren at etablere en særlig øremærket brændstofpulje til de små ø-færger - ligesom man har kompenseret bilisterne med højere kørselsfradrag.

Desværre svarede ministeren desværre ikke positivt tilbage i første omgang, så vi besluttede i bestyrelsen på vores møde i aftes, at vi vil lave en opsamling på færgernes brændstoffillæg efter ferien og sende det til ministeren og vores udvalg.

Ud over de brændstofafhængige besparelser ved vi, at flere kommuner står over for generelle besparelser, som også rammer færgerne med samme konsekvenser som de stigende brændstofpriser. Disse færgeruter bliver dobbelt ramt - af både de generelle kommunale besparelser og de stigende brændstofpriser. Flere kommunalpolitikere siger, når der tales om besparelser, at de ikke kan forsvare overfor kommunens øvrige indbyggere at friholde øerne, og at de derfor er nødt til at spare på færgerne. Hertil er vel blot at sige, at selvfølgelig skal øboere ikke undtages for besparelser, og det bliver vi jo heller ikke. Vi rammes ligesom andre borgere i kommunen af besparelser indenfor ældreomsorg, børnepasning, manglende vejvedligehold mv. Men vi rammes faktisk dobbelt, når man derudover direkte skærer på færgen. Det synes jeg, vi som øer skal italesætte overfor vores politikere - og så lige huske dem på det bloktilskud, de får, fordi de har en ø i kommunen, som i øvrigt pristalsreguleres med en højere procent i disse år pga. bl.a. stigende brændstofpriser og som bør kanaliseres videre til færgernes budget.

Standardfærger

Færgesekretariatet har gennem længere tid arbejdet med et standardfærgeprojekt, hvor man som kommuner ved nybyggeri kan opnå stordriftsfordele ved at bygge færger med samme basiskomponentdele. For mig at se er der nogle gode takter i det, at færgerne skal ligne hinanden, fordi man derved opnår stordriftsfordele på både byggeri og reservedele – blot man ikke forfalder til tanken om – som nogle folketingspolitikere gør – at det er jo rigtig fint med standardfærger, for så kan man afløse hinanden – Og jo det kan man – men det kræver fortsat en ekstra færge – for folkene på Agersø vil jo ikke afgive deres færge, for at øboerne på Sejerø kan komme til at sejle.

Med den grønne pulje til både nybyggeri og retrofitting af færger blev det kommuner, der havde ansøgt med en standardfærgemodell, der løb med tilskuddene – ja stort set var det vel - bortset fra Ærø Kommune - kun småø-kommuner, der fik del i midlerne. Og det skal vi selvfølgelig være glade for, for CO2-udslippet skal nedbringes på færgedriften, og der er ingen tvivl om, at vi på øerne også vil kunne profilere os på 'det grønne look'

Jeg har dog lige et par bekymringer:

Det ene er farten, hvormed processen omkring det grønne tilskud og standardfærger forløber. Jeg er bekymret for, om man nu på de enkelte øer får undersøgt og diskuteret, hvad det er for et behov, vi har i fremtiden – skal færgen være større, mindre, forestiller man sig flere eller færre biler, skal der lægges op til, at biler fremover parkeres i land, eller hvad skal der i det hele taget ske – den debat oplever jeg ikke, der er plads eller tid til.

Og det betyder faktisk også, at der er kommuner, der henover hovedet på øboerne har truffet nogen ret afgørende valg mht. hvilken eller hvilke færger, man anskaffer, og hvor færgen fx skal overnatte.

Derfor skal jeg også her opfordre kraftigt til, at man allerede nu på de enkelte øer tager fat på de strategiske drøftelser om fremtidens færge med ens færgeselskab – også selv om man ikke lige står overfor at anskaffe en ny færge. For færgens størrelse hænger også sammen med øens øvrige udvikling.

Den anden bekymring, jeg har omkring standardfærger, er økonomien. Selv om der er fundet en løsning på, hvordan de enkelte kommuner kan løse deres finansiering af en ny grøn færge, er jeg meget bekymret for, hvad det vil betyde for kommunens økonomi, hvis der skal betales millioner af kroner i leasing afgift hvert år – og dermed bliver det jo også en udfordring for færgernes økonomi – og i sidste ende måske for serviceniveauet.

Den tredje bekymring er den grønne omstilling. Egentlig har jeg det selv sådan, at det selvfølgelig ikke kan gå for langsomt med den grønne omstilling, men samtidig ser jeg egentlig helst, at det er en anden færgerute, der går først og tager alle børnesygdommene, inden min egen færgerute skal lægge fartplan og serviceniveau til.

For det er usikkert, hvordan de nye elektriske færger kan sejle – og det er usikkert, hvad det kommer til at betyde for, om færgen overnatter på øen eller fastlandet, om fartplanen kan overholdes, når der skal lades osv. osv. "

Det er bare vigtigt at slå fast, at hvor man på Ærø med Ellen havde adskillige andre færgeruter at ty til – ja så eksisterer den mulighed ikke på småøerne. Det må tænkes med, når vi ser ind i, hvordan der skal lægges

ryg til nye grønne færger – og derfor er det vigtigt at der er øboere med i processen omkring udvikling af grønne standardfærger – øboere, der kan stille lige præcis de spørgsmål, som nævnt ovenfor.

Vær i øvrigt opmærksom på, at der er yderligere 50 mio. kr. til fordeling i 2022, så de ruter, der ikke kom med i første omgang, har endnu en mulighed.

Vi har i øvrigt opfordret til, at forligspartierne undersøger muligheden for at finde flere midler til grøn omstilling af indenrigsfærgerne. Det er jo tydeligt, at langt fra alle ansøgninger imødekommes med de to beløb, der er afsat i 2021 og 2022, og da kommunerne nu faktisk er interesseret i den grønne omstilling på færgområdet, kan vi ikke vente til næste udmøntning i 2028, hvor parterne som del af infrastrukturplanen 2035, er enige om at afsætte en pulje på 100 mio. kr. fra 2028. Vi har foreslået, at man fremrykker denne pulje.

Og så lige en sidste ting omkring færger... nemlig den grønne CO₂-afgift – hvordan rammer den færgerne?

Vi hører allerede nu, at der kan komme en CO₂-afgift på omkring 3.000 kr. pr. tons. Det vil betyde i runde tal for en færge som Orø – Holbæk færgen en årlig merudgift på knapt 600.000 kr.

Og reelt kan det jo betyde, at de færgeruter, som ikke kom i den grønne omstilling i denne omgang, faktisk heller ikke får råd til at komme med i anden omgang, fordi de får så store udgifter til CO₂-afgifter, at de ikke har råd til at spare op eller gennemføre den grønne omstilling af færgerne.

Men som ministeren sagde, da vi fremførte dette paradoks: 'Jamen det er da heller ikke så dårligt - så har kommunerne da et ekstra incitament til at komme i gang'.

Men sådan spiller klaveret nu nok ikke, og nogle småø-kommuner vil få så ondt i færgøkonomien, at de ikke kan overskue nye grønne investeringer.

Frilandsby/friø-projektet

På opfordring fra Hanne Tanvig, Københavns Universitet, har vi gennem de sidste par år sammen med Landdistrikternes Fællesråd deltaget i et forberedende arbejde omkring frilandsbyer/øer.

I december sidste år vedtog et samlet folketing så aftalen 'Mere liv i bymidter og landdistrikter', og en del af den er en forsøgsordning med frilandsbyer. Aftalepartierne var enige om, at der skulle igangsættes en afdækning af interessen for deltagelse i en forsøgsordning med frilandsbyer med henblik på, at Folketinget i 1. halvdel af 2023 kan træffe beslutning om, hvorvidt der skal igangsættes en egentlig forsøgsordning med frilandsbyer. En forsøgsordning med frilandsbyer vil indebære, at 10 udvalgte lokaliteter – landsbyer på op til 1500 indbyggere eller de 27 småøer – sættes fri af eksisterende lovgivning for at afprøve nye tiltag, der kan understøtte udviklingen i landsbyer og på småøer.

Landdistrikternes Fællesråd og Ø-sammenslutningen har i fællesskab af Bolig- og Planstyrelsen fået opgaven med at finde landsbyer og øer, der vil deltage i et sådant projekt. I Ø-sammenslutningen skal vi være fødselshjælperne ift. småøerne. Selve styringen af projektet og den efterfølgende kvalificering bl.a. mht. finansieringsbehov og identificering af begrænsende regler, lovgivning og øvrige barrierer, som formentlig skal være tages af eksterne eksperter, ligger hos Landdistrikternes Fællesråd. Til slut skal de to foreninger i samarbejde med Bolig og Planstyrelsen udpege de ti projekter, som indstilles til Folketinget, der så efterfølgende skal beslutte om, det er noget, man vil give tilladelse til.

Hos os er Lise blevet frikøbt til arbejdet med friø-projektet, og som mange af jer jo ved, var der ansøgningsfrist om at komme med i friø-projektet her den 1. juni. I alt er der indkommet 40 ansøgninger – heraf 9 fra småøer – det er rigtig godt gået af jer!!

Egentlig var jeg ikke i tvivl om, at vi på småøerne ville være fint repræsenteret blandt ansøgerne – for vi oplever jo hele tiden barrierer for småøernes udvikling – tag bare strandbeskyttelseslinjen, kystnærhedszone og planloven. At der derudover er kommet en del ansøgninger omkring boliger og vedvarende energi kan jo nok heller ikke undre.

Friø-projektet var jo lige en opgave oveni alle de andre, I som frivillige skal tage jer af – så også derfor er vi glade for, at så mange øer har fundet tiden og har søgt.

Det er en stærk manifestation fra jeres side, som jo også er med til politisk at underbygge vores arbejde. Så tak for det!!

10 projekter bliver udvalgt, men alle de øvrige projekter præsenteres for politikerne – så de endnu engang kan se de udfordringer, vi står over for – og så må vi fra Ø-sammenslutningens side efterfølgende bruge ansøgningerne fra de friø-projekter, som ikke udvælges, til at skubbe på for løsninger i de mange barrierer, der er for udvikling på småøerne.

Grundvandsbeskyttelse

Igennem det sidste år har vi bl.a. holdt et virtuelt seminar for øernes vandværker. 15 øer af Ø-sammenslutningens 27 medlemsøer har et eller flere privatejede vandværker.

Øverst på dagsordenen for Danmarks vandværker står i øjeblikket beskyttelse af områder omkring boringer (BNBO) og de statsligt udpegede særlige drikkevandsområder, og her bliver de små øers vandværker særligt udfordret.

De kommunale indsatsplaner for øerne udpeger forholdsvis – ift. øernes samlede areal - store landbrugsområder, der skal dyrkes pesticid- og evt. nitratfrit. Dermed skal det enkelte vandværk indgå økonomiske aftaler med landmanden, der modsvarer dennes tab ved pesticidfri dyrkning.

Da Folketinget har vedtaget, at forbrugerne selv skal betale for beskyttelse af grundvandet, giver det de små ø-vandværker med få forbrugere store økonomiske udfordringer.

Derfor foreslog Sammenslutningen af Danske Småøer miljøminister Lea Wermelin, at der blev etableret en grøn vandfond, hvor vandværker, der får store økonomiske udfordringer med at gennemføre indsatsplanerne, kan søge støtte.

Det var vores held, at også SF havde drikkevandsfonden som mærkesag, for det betød, at der på Finansloven blev afsat samlet 170 millioner kroner til en drikkevandsfond over de næste fire år.

Vi blev ikke indbudt til forarbejdet med, hvordan puljen skulle udmøntes, men gennem mange af de små øers brancheorganisation Danske Vandværker, som vi øvrigt også havde brugt ved vores netværkskursus for vandværker, fik vi placeret ø-vandværkernes indspark til udmøntningen centralt.

Bekendtgørelsen til udmøntningen af midlerne har netop været i høring, og puljen forventes at åbne til september. Pengene skal blandt andet bruges til opkøb af jord og godtgørelse til landmændene for dyrkningsrestriktioner, som for eksempel forbud mod pesticider og krav om økologi.

Der kan max søges 40 % af de samlede udgifter til grundvandsbeskyttelse – men det er da trods alt et skridt på vejen.

Landbrug på småøerne

I Sammenslutningen af Danske Småøer fik i efteråret midler fra Landdistriktpuljens forsøgsmidler til et landbrugsprojekt. Projektet har til formål at tydeliggøre, hvilken betydning landbruget har for udviklingen på de små øer, og hvilke fremtidsmuligheder der rummes i erhvervet med de særlige vilkår, der findes på småøerne.

Landbruget i Danmark er under forandring. Tendenserne går mod større bedrifter og færre beskæftigede, og der er gennem de sidste år kommet større fokus på klima og miljø samt landbrugets rolle som natur- og landskabsforvalter.

Disse tendenser slår også igennem på de små øer, og efter at vi på generalforsamlingen på Sejerø i 2019 havde drøftet landbrugets rolle og betydning for småøerne, besluttede generalforsamlingen, at der skulle igangsættes en undersøgelse af, hvor landbruget står i dag, og hvor det er på vej hen.

Og det har vi så arbejdet på det sidste halve års tid. Mathilde Hare Kragh, Hjarnø og Mette Meldgaard, Strynø blev ansat til at gennemføre projektet sammen med en styre- og følgegruppe.

Rapporten er næsten færdig, og I kan godt glæde jer – det er spændende og fagligt oplysende læsning både på et overordnet niveau – men også på ø-niveau.

Vi håber, at der med rapporten bliver sat fokus på de mange muligheder, som landbrugserhvervet på de små øer rummer både som natur- og landskabsforvalter og med dyrkning af afgrøder, men også på de muligheder for jobskabelse og ekstra økonomi inden for fx turistbranchen som erhvervet indeholder.

Derudover rummer rapporten en række anbefalinger til det videre arbejde på såvel det politiske som lokale niveau til brug for både Sammenslutningen af Danske Småøer og på øerne., og den kommende bestyrelse skal beslutte, hvordan der arbejdes videre med sagen.

I kan høre meget mere om rapportens resultater og om landbrug på småøerne, når vi afholder en afsluttende konference tirsdag den 14. juni kl. 19. Det foregår online og linket er udsendt til ø-repræsentanterne, og kan ellers findes på vores hjemmeside og FB.

Her skal lyde en særlig tak til Mette og Mathilde for deres store indsats, og ligeledes til Lise, der har knoklet sammen med dem, og til Ann-Britt, der også har hjulpet til her til sidst, for at vi har kunne blive færdige.

On-linemøder og netværkskurser

En af de ting, der har været brug tid på i det forgangne år har været on-line-faglige møder og netværkskurser.

Vi har holdt et fysisk seminar for købmænd, arrangeret i samarbejde med Dagrofa og Samvirkende købmænd, i samarbejde med Bolig- og Planstyrelsen afholdt vi et virtuelt møde om boligproblematikken på småøerne, Venø menighedsråd arrangerede et fysisk seminar for ø-præster og -menighedsråd på Venø, vi har holdt et online-møde, hvor LAG Småøerne og SaDS har fortalt om deres arbejde, et on-line-møde omhandlende ø-børneliv for ø-børnefamilier, et on-line-møde om energisamarbejde, og derudover regner vi med, at den nordiske ungdomslejr gennemføres i år efter flere år i corona-mølposen.

Og sidst men ikke mindst er der jo her i forbindelse med vores generalforsamling et familienetværksseminar. At holde møder on-line om et specifikt emne, som fx boliger eller energi giver rigtig god mening, og det har vist sig, at det også åbner op for en bredere deltagerkreds.

Det at øboere får mulighed for at mødes – enten on-line eller fysisk – og gerne begge dele – er altså noget helt unikt og danner fællesskab på tværs af øerne og giver forhåbentlig også et bedre kendskab til vores forening, og større mulighed for at vi som forening har et bredere spekter at rekruttere nye bestyrelsesmedlemmer fra.

Og så lidt fra vores egen verden

Selv om det sidste år også har været præget af corona i perioder, er de fysiske møder begyndt at komme igen – og et on-line-møde kan man jo altid tage – så dem har der også været mange af. Så alt i alt har det været endnu et travlt år, som jeg håber det også afspejles i denne generalforsamlings beretninger og vores mødelister.

Ø-posten

Jeg synes, jeg også i år specielt vil nævnte Ø-posten. I skal nemlig glæde jer til næste nummer af Ø-posten, som kommer lige her efter generalforsamlingen – den har fået nyt layout. Vi har skiftet layouter og har arbejdet på et lidt andet udtryk. En særlig stor tak til journalist-Lene, som hun ynder at præsentere sig selv, når hun ringer. Du formår virkelig at sætte dig ind i småøernes problematikker, hvad enten du skal interviewe en minister eller lave en reportage fra en ø. Stor tak for det.

Vi vil i øvrigt gerne have respons på det nye layout, så skriv en mail med ris eller ros til sekretariatet@danske-smaaoer.dk

At være formand i en forening, hvor man har en rigtig god bestyrelse, er jo ingen sag.

Tak for et godt og aktivt samarbejde til bestyrelsen og tak for jeres ildhu og engagement og mange gode diskussioner - trods de svære odds med skærmafstand. En særlig tak til dig Kirsten som næstformand. Derudover skal i dag lyde en særlig tak til Søren fra Drejø, Mathilde fra Hjarnø og Arne fra Hjortø som nu træder ud, tak for indsatsen gennem jeres bestyrelsesperiode.

Og så til sekretariatet. I hørte jo, at jeg nævnte, at vi i bestyrelsen havde besluttet at frikøbe Lise til at arbejde i frilandsby-projektet for de midler, der specifikt er givet hertil. Men det betyder jo, at Lise skal frigøres fra nogle andre opgaver, og derfor har vi ansat Ann-Britt Nørgaard på sekretariatet i en tidsbegrænset stilling frem til foråret 2023.

Der er dog ingen tvivl om, at vi i bestyrelsen rigtig gerne vil finde midler til at fastholde Ann-Britt. Lise har rigtig mange opgaver på sit bord – og måske har hun og jeg arbejdet ud fra min svigerfars devise om at læsse roer på vognen: Kan du tage den, kan du også tage den. Og vi har nok i fællesskab været gode til at tage opgaver ind – for at bære ved til den synlighed og opmærksomhed, som småøerne har opnået gennem de sidste mange år.

Men ligesom med vognen med roer, så er der en grænse for, hvad der kan læsses på. Og derfor er vi nødt til at finde midler til at aflaste Lise på vores sekretariat – det er som jeg ser det - en bunden opgave for den nye bestyrelse.

Og så er jeg allerede på vej ind i det, der ikke længere rager mig – nemlig hvad Ø-sammenslutningen skal gøre og arbejde med i de kommende år.

Det er jo nemlig, som alle ved min sidste beretning. Og netop derfor vil jeg tillade mig at komme med en række gode råd og opfordringer, som ingen behøver tage sig af, men som jeg har det godt med at få sagt:

Allerførst:

Pas nu godt på vores fælles forening - Sammenslutningen af Danske Småøer.

Det er helt unikt, at vi har en forening for godt 4.500 indbyggere, som har en fantastisk lydhørhed hos både politikere og embedsfolk. Vi er på finansloven med midler til vores kompetente sekretariat, vi har vores eget folketingsudvalg, vi har formået at få og fastholde vores egen LAG med betydelige midler trods vores lidenhed, og vi har fået gennemført rigtig mange ting gennem tiderne. Vi har en afgrænsethed og dermed en synlighed, som andre misunder os.

Sommetider kunne man måske som øbo godt få den tanke, om ikke græsset er grønnere på den anden side af gærdet, og om vi måske i virkeligheden ikke kan opnå mere ved at være medlem af en større landdistriktsorganisation.

Ja, vil jeg bare sige, den tanke kan man bestemt godt få. Hertil vil jeg blot sige – gør det aldrig.

Men i stedet: Hvis du synes, at der er noget, som Ø-sammenslutningen ikke gør eller burde gøre bedre, så gå aktivt ind i foreningen og påvirk foreningen ad den vej. Lad være at tro, at andre foreninger kan gøre det bedre. Styrk vores unikke forening Sammenslutningen af Danske Småøer, bak op om bestyrelsen og formandskabet, så vi fremstår som en aktiv troværdig medspiller over for politikere, embedsmænd og samarbejdspartnere – så når vi længst – det synes jeg også, at erfaringen siger.

Dernæst: Pas på vores sekretariat og vores medarbejdere.

I har dedikerede medarbejdere på det sekretariat, som vil gå gennem ild og vand for jer og de små øer. De knokler en vis del ud af bukserne for vores skyld.

Skøn på det og bak op om dem – sommetider på den helt enkle måde ved at åbne jeres mails og svare på dem med det samme.

Tak til dig Aase for dit gode humør og din håndfaste tilgang til tingene – der er styr på det – også på filialdirektøren i banken, som du lige sætter på plads ift. vores gebyrer, og tak til dig Ann-Britt for din indsats i tid, du indtil nu har været hos os, vi glæder os til det fortsatte samarbejde.

Og til dig Lise vil jeg bare sige tak for endnu et arbejdsomt år. Når jeg ser bort fra min mand, er du ok den, jeg gennem de sidste 10 år har snakket mest med. Dagligt i telefon – ofte flere gange dagligt, til mange møder og på mange ture. Med en sekretariatsleder som dig er det bare nemmere at være formand.

Du er guld værd for Sammenslutningen, og jeg er glad for og stolt over og tryk ved, at du er med på den rejse som Ø-sammenslutningen organisatorisk skal ud på. Men husk nu – et nej er også i orden!

Til slut vil jeg benytte lejligheden til at takke alle jer, som jeg har samarbejdet med gennem årene om de små øers fortsatte udvikling. Det har været skønt og hårdt, opmuntrende og af og til nedslående, men mest af alt har det været fantastisk at møde jer mange engagerede øboere, som kæmper for jeres øer.

Og hvad skal du så, når du nu ikke skal være formand mere – det spørgsmål har jeg fået rigtig mange gange de sidste måneder.

Tja det ved jeg ikke – jeg skal... og så skal jeg... og så skal jeg... jeg skal i al fald finde den der evne, som Piet Hein beskriver i sit lille gruk:

Der findes folk som ikke mere
har evne til at feriere.
De bør ta fri og gå omkring
og øve sig i ingenting.
Hvad nytter al Ens kløgt og viden,
hvis man har glemt at spille tiden.

Tak for i år, og tak fordi jeg har fået lov at være en del af Ø-sammenslutningen i de sidste knapt 25 år som uddannelsesleder, som næstformand og endelig som formand – det har været en fantastisk rejse.